ʿATIQOT

VOLUME 105

רשות העתיקות
ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY

JERUSALEM 2021

ʻATIQOT
Publications of the Israel Antiquities Authority

Editor-in-Chief: Zvi Greenhut

Series Editor: Rachel Kudish-Vashdi

English Editors: Zvi Gal
Smadar Gabrieli
Shoshana Israeli
Rachel Kudish-Vashdi
Lior Weissbrod

Hebrew Editors: Zvi Gal
Rachel Kudish-Vashdi
Galit Samora-Cohen

Editorial Coordinator: Michal Shemuel

Cover Illustrations
Hebrew: Ceramic Cup/Goblet with a Ridged Body, Early Roman Period, Yehud
(Photography: Clara Amit)
English: Silver *Teston* Minted under Antoine Duke of Lorraine-Bar, 1540–1544 CE, Kerem Maharal
(Photography: Clara Amit)

Typesetting and Layout: Ira Bendersky and Hagar Maimon
Production: Ira Bendersky
Preparation of Illustrations: Natalia Zak, Irina Berin and Bracha Zilber

Printing: Digiprint Zahav Ltd

© 2021, THE ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY
POB 586, JERUSALEM 91004
ISBN 978-965-406-750-8
EISBN 978-965-406-751-5
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

CONTENTS

Faunal Remains from the Late Chalcolithic, Late Roman, Byzantine and Ottoman Periods at Yehud, Ashkenazi Market	Nuha Agha	1
Pottery of the Persian, Hellenistic, Roman and Byzantine Periods from Kerem Maharal	Peter Gendelman and Kareem Sa'id	23
The Pottery of the Islamic Periods from Kerem Maharal	Katia Cytryn-Silverman	49
The Glass Finds from Kerem Maharal	Natalya Katsnelson	75
The Coins from Kerem Maharal	Robert Kool	85
The Flint Assemblage from Kerem Maharal	Ofer Marder	87
A Persian- and Hellenistic-Period Settlement at Tel Ḥanan Pottery of the Persian and Hellenistic Periods, by Barak Monnickendam-Givon and Alla Nagorsky Pottery of the Earlier Periods, by Alla Nagorsky	Alla Nagorsky and Shoshana Israeli	93
Persian- and Hellenistic-Period Imported Amphoras from Tel Ḥanan	Samuel R. Wolff	147
Stamped Amphora Handles from Tel Ḥanan	Gerald Finkielsztejn	151
The Coins from Tel Ḥanan	Donald T. Ariel	157
The Flint Artifacts from Tel Ḥanan	Vladimir Zbinovich	161

Summaries of the Hebrew Section

Remains from the Chalcolithic, Roman, Byzantine and Ottoman Periods at Yehud, Ashkenazi Market *(with contributions by Peter Gendelman, Lior Rauchberger, Donald T. Ariel)*	Eriola Jakoel	163
Pottery from the Late Chalcolithic Period from Yehud, Ashkenazi Market	Ronit Lupu	165
The Glass Finds from Yehud, Ashkenazi Market	Yael Gorin-Rosen	167
Remains from the Prehistoric to the Late Ottoman Periods at Kerem Maharal	Uzi 'Ad and Kareem Sa'id	168
Hebrew Section		1*–119*

ABBREVIATIONS

AAA	*Annals of Archaeology and Anthropology, Liverpool 1908–1948*
AJA	*American Journal of Archaeology*
ANGSBA	Annual of the Nelson Glueck School of Biblical Archaeology
ASOR	American Schools of Oriental Research
ʻAtiqot (*ES*)	*ʻAtiqot* (English Series)
ʻAtiqot (*HS*)	*ʻAtiqot* (Hebrew Series)
BAMA	British Academy Monographs in Archaeology
BAR Int. S.	British Archaeological Reports (International Series)
BASOR	*Bulletin of the American Schools of Oriental Research*
BAIAS	*Bulletin of the Anglo-Israel Archaeological Society* (*Strata BAIAS* from 2010)
BCH	*Bulletin de correspondance hellénique*
BSAJ	*British School of Archaeology in Jerusalem*
CRFJ	Centre de recherche français de Jérusalem
ESI	*Excavations and Surveys in Israel*
HA–ESI	*Ḥadashot Arkheologiyot—Excavations and Surveys in Israel* (from 1999)
IAA Reports	Israel Antiquities Authority Reports
IEJ	*Israel Exploration Journal*
JARCE	*Journal of the American Research Center in Egypt*
JAS	*Journal of Archaeological Science*
JIPS	*Journal of the Israel Prehistoric Society (Mitekufat Haeven)*
JRA	*Journal of Roman Archaeology*
JSOT	*Journal for the Study of the Old Testament*
JWP	*Journal of World Prehistory*
JSP	Judea & Samaria Publications
LA	*Liber Annuus*
MA	*Mediterranean Archaeology*
NEA	*Near Eastern Archaeology*
OBO.SA	Orbis Biblicus et Orientalis Series Archaeologica
OIP	Oriental Institute Publications
QDAP	*Quarterly of the Department of Antiquities of Palestine*
RB	*Revue Biblique*
SBF	Studium Biblicum Franciscanum
SBL	Society of Biblical Literature
SIMA	Studies in Mediterranean Archaeology

Contributors

Alla Nagorsky
Israel Antiquities Authority

Donald T. Ariel, PhD
Israel Antiquities Authority

Eriola Jakoel, PhD candidate
Israel Antiquities Authority

Gerald Finkielsztejn, PhD
Israel Antiquities Authority

Kareem Sa'id
Israel Antiquities Authority

Katia Cytryn-Silverman, PhD
Department of Islamic and Middle Eastern Studies; Institute of Archaeology,
The Hebrew University, Jerusalem

Lior Rauchberger
Israel Antiquities Authority

Natalia Katsnelson
Israel Antiquities Authority

Nuha Agha, PhD candidate
Zinman Institute of Archaeology,
Haifa University

Ofer Marder, PhD
Department of Bible Studies, Archaeology and the Ancient Near East, Ben Gurion University of the Negev

Peter Gendelman, PhD
Israel Antiquities Authority

Robert Kool, PhD
Israel Antiquities Authority

Ronit Lupu, PhD candidate
Israel Antiquities Authority

Samuel R. Wolff, PhD
Israel Antiquities Authority

Shoshana Israeli
Israel Antiquities Authority

Uzi 'Ad, PhD
Israel Antiquities Authority

Vladimir Zbinovich
Israel Antiquities Authority

Yael Gorin-Rosen, PhD
Israel Antiquities Authority

עתיקות

כרך 105

רשות העתיקות
ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY

ירושלים התשפ״ב

עתיקות
פרסומי רשות העתיקות

עורך ראשי: צבי גרינהוט

עורכת הסדרה: רחל קודיש־ושדי

עריכה עברית: צבי גל
גלית סמאורה־כהן
רחל קודיש־ושדי

עריכה אנגלית: סמדר גבריאלי
צבי גל
ליאור ויסברוד
שושנה ישראלי
רחל קודיש־ושדי

רכזת מערכת: מיכל שמואל

איורי עטיפה
עברית: מטבע כסף (טסטון) שנטבע בימיו של אנטואן דוכס לורן, 1540–1544 לסה״נ, כרם מהר״ל (צילום: קלרה עמית)
אנגלית: כוס/גביע חרס שגופו מצולע, התקופה הרומית הקדומה, יהוד (צילום: קלרה עמית)

סדר ועיצוב: אירה בנדרסקי והגר מימון
הבאה לדפוס: אירה בנדרסקי
הכנת איורים לדפוס: נטליה זק, אירינה ברין וברכה זילבר

דפוס: דיגיפרינט זהב בע״מ

© כל הזכויות שמורות לרשות העתיקות
ת״ד 586, ירושלים 91004
ISBN 978-965-406-750-8
EISBN 978-965-406-751-5
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

תוכן העניינים

שרידים מהתקופה הכלקוליתית ומהתקופות הרומית, הביזנטית והעות׳מאנית ביהוד, ״שוק אשכנזי״ כלי החרס, מאת פטר גנדלמן ואריולה יקואל מקטרות החרס, מאת ליאור ראוכברגר המטבעות, מאת דונלד צ׳ אריאל	אריולה יקואל	*1
כלי החרס מהתקופה הכלקוליתית המאוחרת מיהוד, ״שוק אשכנזי״	רונית לופו	*43
ממצאי הזכוכית מהחפירה ביהוד, ״שוק אשכנזי״	יעל גורין־רוזן	*63
שרידים מהתקופות הפרהיסטוריות עד התקופה העות׳מאנית בכרם מהר״ל	עוזי עד וכארם סעיד	*69

החלק האנגלי

שרידי בעלי החיים מהתקופות הכלקוליתית הקדומה, הרומית המאוחרת, הביזנטית והעות׳מאנית מיהוד, ״שוק אשכנזי״	נוהא אגא	1
כלי החרס מהתקופות הפרסית, ההלניסטית, הרומית והביזנטית מכרם מהר״ל	פטר גנדלמן	23
כלי החרס מהתקופות האסלאמיות מכרם מהר״ל	קטיה ציטרין־סילברמן	49
ממצא הזכוכית מכרם מהר״ל	נטליה כצנלסון	75
המטבעות מכרם מהר״ל	רוברט קול	85
מכלול הצור מכרם מהר״ל	עפר מרדר	87
יישוב מהתקופות הפרסית–ההלניסטית בתל חנן כלי החרס מהתקופות הפרסית וההלניסטית, מאת ברק מוניקנדם־גבעון ואלה נגורסקי כלי החרס מהתקופות הקדומות, מאת אלה נגורסקי	אלה נגורסקי ושושנה ישראלי	93
אמפורות מיובאות מהתקופות הפרסית וההלניסטית מתל חנן	שמואל ר׳ וולף	147
ידיות אמפורות הנושאות חותמות מתל חנן	ג׳רלד פינקלשטיין	151
המטבעות מתל חנן	דונלד צ׳ אריאל	157
ממצא הצור מתל חנן	ולדימיר זבנוביץ	161